

10 פברואר 2026
כ"ג שבט תשפ"ו

לקהל לקוחות משרדנו,

מאת: עו"ד תומר חיל

הנדון: מזכר ללקוחות המשרד – חובת בטיחות באתרי בנייה – הרחבת האחריות על יזמים וקבלנים

רקע כללי

לאחרונה אושרו תיקונים מהותיים בתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בנייה), אשר יש בהם כדי לשנות באופן עמוק את חלוקת האחריות לבטיחות באתרי בנייה בישראל.

יודגש כבר בפתח הדברים: השינויים נובעים מתיקון מקיף לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בנייה) – תשמ"ח, 1988 אשר פורסם ברשומות וייכנסו לתוקפן החל מחודש אוקטובר 2026. התיקון מטיל חובות חדשות ומשמעותיות על יזמים, קבלנים ומעורבים נוספים בפרויקטי בנייה.

מטרת התיקונים – חיזוק מנגנוני הבטיחות, הפחתת תאונות עבודה, והטלת אחריות רחבה יותר על כלל הגורמים הנהנים או השולטים בפרויקט.

עיקרי החובות החדשות

א. הרחבת מעגל האחראים לבטיחות

בניגוד למצב הקודם, שבו עיקר האחריות הוטלה על מנהל העבודה באתר, התקנות החדשות קובעות **אחריות מצטברת ומקבילה של מספר גורמים**:

- **יזם / מזמין העבודה** – חובת מעורבות פעילה בתכנון, הקצאת משאבים, ובקרה על ניהול הבטיחות.
- **קבלן מבצע** – אחריות ישירה ליישום בפועל של הוראות הבטיחות וניהול הסיכונים באתר.
- **מנהל עבודה / מנהל אתר** – אחריות לניהול שוטף, אכיפה יומיומית ותיאום בין הגורמים.
- **ממוני בטיחות ובקרי בטיחות** – חובות בדיקה, דיווח ותיעוד שיטתי.

המשמעות האופרטיבית: לא ניתן עוד "להעביר אחריות" לגורם אחד בלבד.

ב. חובת תוכנית בטיחות כתובה ומעודכנת

לכל אתר בנייה תידרש **תוכנית בטיחות מסודרת**, הכוללת בין היתר:

רחוב החשמונאים 91 (קומה 3), תל אביב 6713308

טל: 03-5611282, פקס: 03-5610381

כתובתנו: <http://www.hill-law.co.il>, דוא"ל: office@hill-law.co.il

- מיפוי סיכונים ייעודיים לפרויקט ;
- נהלי עבודה בטוחה ;
- מנגנוני פיקוח, דיווח ותגובה לאירועים ;
- התאמה שוטפת של התוכנית לשינויים בעבודות או בסיכונים.

גם אתרים קטנים יחסית לא יוחרגו עוד באופן גורף.

ג. חיזוק חובות הדיווח והבקרה

התקנות קובעות ומדגישות כי :

- חובת תיעוד בכתב של פעולות בטיחות ;
- חובת דיווח על ליקויים, מפגעים ואירועים חריגים ;
- אחריות לנקיטת פעולות מתקנות ולמעקב אחר יישומן.

היעדר תיעוד עלול להיחשב כהפרה מהותית.

מועד תחילה

התקנות פורסמו ברשומות ביום 16.10.2025 ונקבעה במסגרתן תקופת היערכות בת 12 חודשים. לפיכך, ייכנסו התקנות החדשות לתוקפן החל מיום **16.10.2026**.
 יחד עם זאת נציין, כי ניכר שגורמי האכיפה בוחנים כבר כעת התנהלות בהתאם לרוח התקנות, והמלצתנו היא להיערך ליישום התקנות מוקדם ככל הניתן.

על מי חלות החובות?

החובות חלות, בין היתר, על :

- יזמים ומזמיני עבודות בנייה ;
- קבלנים ראשיים וקבלני משנה ;
- מנהלי פרויקטים, מנהלי עבודה ומנהלי אתרים ;
- ממוני בטיחות ובקרי בטיחות ;
- במקרים מסוימים – גם על נושאי משרה בתאגידים המעורבים בפרויקט.

החשיפה אינה רק מנהלית, אלא עשויה להיות גם אזרחית ואף פלילית.

צעדים פרקטיים לצמצום חשיפות משפטיות

אנו ממליצים ללקוחות המשרד לנקוט כבר עתה בצעדים הבאים :

1. **מיפוי אחריות משפטית:** בחינת תפקידי היזם, הקבלן ומנהלי האתר – והגדרה כתובה וברורה של תחומי האחריות.
2. **עדכון הסכמים מסחריים:** התאמת הסכמי יזם-קבלן, קבלני משנה והסכמי ניהול – כך שישקפו את חלוקת האחריות החדשה, מנגנוני פיקוח, ושיפוי מתאים.
3. **גיבוש תוכניות בטיחות:** הכנת תוכנית בטיחות ייעודית לכל פרויקט, ולא מסמך כללי בלבד.
4. **הדרכה והכשרה:** ריענון הכשרות למנהלי פרויקטים, מנהלי עבודה ובעלי תפקידים רלוונטיים.
5. **תיעוד, תיעוד, תיעוד:** הקפדה על רישום מסודר של הדרכות, ביקורות, ליקויים ופעולות מתקנות.
6. **ליווי משפטי מונע:** בדיקה תקופתית של התנהלות האתר והמסמכים – לפני אירוע בטיחות ולא אחריו.

סיכום

הרגולציה החדשה מסמנת שינוי תפיסתי ברור: **בטיחות באתרי בנייה היא אחריות ניהולית ומשפטית רחבה – ולא עניין טכני בלבד.**

היערכות מוקדמת, תכנון נכון וליווי מקצועי יכולים לצמצם משמעותית חשיפה לקנסות, תביעות ונזקים תדמיתיים.

משרדנו מלווה יזמים, קבלנים ונושאי משרה בהיערכות לתקנות החדשות, בעדכון הסכמים, ובהתמודדות עם אירועי בטיחות ואכיפה.

לשאלות ולהמשך ייעוץ – נשמח לעמוד לרשותכם.